

Jézus Betániában

Keresztútjárás Jn 11,1-44 alapján

1. állomás: Jézust halálra ítélik

Amikor Lázár sírja felől kérdezősködve könnyekre fakadsz, Uram, az egyik báméskodó így morfondál: „Neked, aki a vakon szülöttet is meg tudtad gyógyítani, nem lett volna hatalmad hozzá, hogy megakadályozd barátod halálát?”

Pilátus kérdése hasonlóképpen hangzik kihallgatásod során: „Nem tudod-e, hogy hatalma van téged halálra adni, vagy megakadályozni a halálot?” Te azonban rávilágítasz a gőgös római előtt arra a tényre, hogy semmi hatalma nem volna, ha felülről nem kapná! – és amint kiderül, azon félelmén, hogy feljelentik, valóban semmi hatalma sincs! Hatalmával tehát teljes mértékben visszaélve, ezért ad hóhérekre. De te a hatalmat arra használod, hogy *életet adj* Lázárnak, a naimi ifjúnak, Jairus leányának és nekünk is, bűnösöknek.

Vajon mi birtokba vettük-e már annyira önmagunkat, hogy senkinek a fenyegetésére nem vagyunk hajlandók másokat bajba keverni, és akár a legnagyobb szenvedések árán is készek vagyunk megakadályozni, hogy embertársunk kárvalott legyen miattunk? Vajon van-e olyan fontos számunkra a *mások élete*, mint a magunké?

2. állomás: Jézus vállára veszi a keresztet

Amikor az üzenet elhangzott, *nem siettel* Betániába, barátod betegágyához, megvártad, míg meghal, hogy feltámaszthasd – és így dicsőítsd meg Atyádat, és szerezz nagyszámú tömegnek hitet. – Most azonban az ítélet elhangzása után, ha nem akarnád is, *siettetek*, hogy válladra vedd a keresztet, és kicipeld a Golgotára! Te nem szabódsz: mert ezzel is Atyádat dicsőítet, és a mi nyomodban járásunknak hitbeli alapjait rakod le.

Aki tanítványod akar lenni, fel kell, hogy vegye keresztjét naponta, és így kell követnie. Jaj, de üresen csengenének ajkadon a szavak enélkül a megdöbbentő második stáció nélkül! De így valóban nehéz szabadkozunk.

3. állomás: Jézus először esik el a kereszttel

Két napig maradtál helyben azután, hogy a nővérek megüzenték: „Lázár, akit szeretsz, beteg!” S csak azután indultál feltámasztani. A kereszt súlya alatt görnyedve azonnal indulsz, de pár lépés után helyben maradsz – nem bírsz tovább menni. Rád zuhant a 80 kilós gerenda! Mi lesz? Tovább!

Nem gyengéd baráti kérés ösztökél, hanem ütleg és nógatus! Lázár egészsége ráért neked, megért négy szomorú napot a nővéreknek is, hogy feltámadott testvérük legyen. A te kivégzésed azonban sürgős, Uram! A jóság mérlegelhet, ne várjon-e, hogy többet adhasson! A gonoszság azonban, ahogy itt vesztedre tör, már nem csaphat magasabba. Ne nyújtogasd hát az időt bukdácsolással! Fel a vesztőhelyre! Sürgős! Holnap ünnep lesz, Uram. Addigra Neked is pihenő készül, no persze a sírban!

Pír égeti arcunkat, Uram! Vajon mi nem ilyen szívteletlenül hajszoljuk-e egymást a sír felé önző elképzeléseink könyörtelen bevasalásával? De vajon sietünk-e ennyire, ha fel kellene segíteni valakit, akire rázuhant a kereszt? Vagy rángatni kezdjük, még ha ott vagyunk is mellette, mert nem érünk rá tovább foglalkozni vele? Te ráértél, Urunk, nem siettel Betániába, de csak azért, hogy még többet tehess ott, mintha előbb érkezted volna!

Te siettel, Urunk, fel a Golgotára, mert nagyobb dologgal nem mutathattad szeretetedet, mint hogy életedet adtad barátaidért.

4. állomás: Jézus édesanyjával találkozik

Síralmas látvány vagy, Uram. A főpap szolgájának ponfona csak az első volt, utána jött a tiszteletreméltó Nagytanács tagjainak öklözése, a prokurátor katonáinak királyosdija a töviskorona és a bambusz-„jogar” nyomaival a fejeden. Micsoda viszontlátás! Micsoda látvány egy Anyának – egy olyan anyának, amilyen ő, és akinek ilyen Fia volt! Ha Te megrendültél, látva Lázár nővéreinek kisírt szemét, mit érezhetett anyád, amikor megpillantotta összevert arcodat?!

Iszonyatos ez a pillanat, Uram! Neked sem mindegy, hiszen ismered őt, aki még a lakodalom vigalmának alábbhagyása miatt is nyugtalanságot érez! Tudhatod, mit kell most érzékeny lelkének kiállnia! Tör az, ami átjárja szívét, mintha éles pengét forgatnának benne! ... Nem szólsz Hozzá! Ne is beszélj, Uram! Minden szavad csak mélyítene sebét! Így talán hamarabb tompul a tör döfte seb fájdalma.

Vajon mi mikor értjük meg, hogy a fájdalmat nem lehet kibeszélni másokból, sokszor az egyetlen, amit tehetünk, ha enyhíteni akarunk rajtuk, hogy némán veszünk részt bennük.

5. állomás: Cirenei Simon segíti vinni a keresztet

Vártál, Uram! De azután felkerekedtél! „Menjünk Júdeába! – Megyek, hogy felkeltsem Lázárt!” Hiába érvelnek az apostolok, és lám, nem aseptalanul. Hiába minden lebeszélés, vállalkozó kedved nem hagy alább!

Bezzeg Simoné! Benne nyoma sincs a vállalkozó kedvnek! De ne ítéljük elhamarkodottan! Melyikünk vállalkozna rá szívesen, hogy cipelje más helyett a bitót? Pedig ha sejtené, hogy kiért cipeli! Mert hát Simon nem sejtette, de nekünk tudnunk kell. Világosan megmondtad: bármit teszünk bárkiért, aki rászorul, érted tesszük!

Hol hát a vállalkozó kedv!? Menni és segíteni, és fölkelteni másokat, mégha kövezés vár is ránk érte, mégha akasztófát kell is cipelnünk közben.

6. állomás: Veronika kendőt nyújt Jézusnak

Lázár nővére illatos olajjal kente meg lábadat! Temetésre tette, azt mondtad. Ott is volt a temetéseden! Ő értesült először talpra állásodról is! Te nem voltál ott fivére, Lázár temetésén, de feltámasztottad őt!

Veronika itt van a menetben, amely ma estére temetéseddél végződik. Ő sem marad rest, kendőjével enyhíteni verejtéked tajtékát. Máriának azt ígérted, tettének emléke megmarad, bármerre hirdetik majd az Evangéliumot! Veronikának nem az Evangélium állított emléket, de vonásaid kitörölhetetlenül belevésődtek: ha nem a kendőjébe, lelkébe minden bizonnal.

A miénkben is csak átmenetileg ragyoghat fel a képed, ha időben belé nem vessük azt meg-megújuló segítéseinkkel, amelyeket egymásnak nyújtunk.

7. állomás: Jézus másodszor esik el a kereszttel

Aki éjszaka jár, megbotlik, mert nincs világossága! Aki nappal jár, nem botlik meg, mert a világosságban jól lát. Így biztattad a Lázárt kelteni főlő apostolokat. De, Uram, te most a sötétségben jársz? Reggel 9 óra van. Hol van az a világosság, amely a világ számára te magad vagy? Megbotlottál! Elestél! Nem is először! – Igen, ezek a sötétség hatalmának órái! Magad mondtad a majornban, fent az Olajfák hegyén. A kigyó ma belemar a sarkadba. Mérge halálos! Délről sötét lesz!

Csodálkozhatunk-e ezután, ha a mi életünk nem úszik fényárban? Hányszor fújunk mi magunk is egy követ a sötétség hatalmával! Hányszor vetünk gáncot saját kezűleg annak, aki tisztán és világosan akar látni! Egyszer a szavainkkal, máskor pusztán a rossz példánkkal.

8. állomás: Jézus korholja a síró asszonyokat

Lázár halála, a gyászolók sirása téged is könnyekre fakaszt, Uram! „Nézzétek, mennyire szerette őt”, morogtak körülötted a zsidók.

Nem csoda, ha összevert, megkorbácsolt, töviskoronás alakod látványa könnyeket csal ki Júdea leányainak szeméből. De te ahelyett, hogy elismernéd, mennyire szeretnek, megdorgáld őket. Részvétüket nem tartod jogosultnak, és arra hívod fel a figyelmüket, hogy inkább önmaguk iránt érezzenek részvétet, meg gyermekeik iránt, akik száraz ágként hullanak le majd Izrael fájáról, míg te zöld ágként sarjadsz újra a harmadik napon. Kemények a szavaid, hogy is tudsz ilyen kemény lenni?

Sem Anyád, sem Veronika nem kapott visszautasítást, szigorú főbekölöntést, csak az, akinek szüksége van rá! Csak az, akit fel akarsz rázni, akit még most is, még ilyen sírást keltő állapotodban is nálad sírást keltőbbnek találsz, és teszed vele, amire szüksége van! Micsoda erő, Uram! Micsoda hősiesség! Micsoda szív!

Bezzeg, ha bennünket ér baj, nem ismerünk fontosabb feladatot, mint hogy másokból részvétet csikarjunk ki! Nem kicsi a lemaradásunk Tőled, Uram.

9. állomás: Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Betánia nem volt messze Jeruzsálemtől, alig három kilométerre, sok ember jött ki a nővérekhez, hogy vigasztalják őket gyászukban.

A Golgota sincs messze a városfalaktól, sok ember kísért el a vesztőhelyre, ha nem is éppen vigasztalni akarnak mind, mint az asszonyok. A hegy maga sem túl magas, nincs messze már a tető, de harmadszor is elesel, Uram. És hányan vigasztalnak ezért?

Nem tehetik – mert ki vagy te? Nem tisztos gyászoló polgár vagy, hanem a vesztőhelyhez vonszolt elítélt! Botlott volna csak el a százados, majd tüsténkedtek volna körülük fűrtökben. Így csak a köteleid végét fogó katona ránt rajtad hivatalból, mert fel kell érnie veled a tetőre!

Vajon mi az embert segítjük a másikban, a te képmásodat? Vagy jól szituált felettesünket, azt, akitől várunk valamit, legjobb esetben is: akinek elismerő vagy köszönő szavaira számíthatunk?

És mit számít egy halálraítélt köszönete? Hogy egy pohár vízért is tőled reméljünk jutalmat? Hogy embert lássunk mindenkiben? Annál mi sokkal „gyakorlatibb” emberre vagyunk!

10. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

A közfelfogás szerint az embernek joga van hozzá, hogy legyen mivel befödnie a testét... Ha meghal, még a hulláját sem hagyják csupaszon! Lázárt is leplekbe csavarták az akkori szokás szerint. József és Nikodémus rólad is így gondoskodik majd, de csak miután elkérték holttestedet Pilátustól, az ítélet kimondójától, annak végrehajtása után. Egyelőre azonban eleven elítélt vagy – senki sem kérhet ki, a nép haragjától maga Pilátus sem tudott megmenteni.

Egy eleven halálraítéltnek pedig, úgy látszik, semmiféle jogai nincsenek, jobban mondva, vele szemben az emberek semmiféle gátlást nem éreznek: bőven kitölthető rajta az ösztönök bármiféle fajtája, és feldagadt arcod azt mutatja, ezt az alkalmat nem is mulasztották el, akiknek keze ügyébe kerültél. A hóhéroknek viszont van joguk, hogy

utolsó személyi tulajdonától, ruhájától is megfoszszák az elítéltet. Így üresítetted ki magad értünk.

Így csúfolunk meg percről-percre azóta is, saját jogainkra hivatkozva! És nem is lesz változás e téren soha, míg rá nem jövünk végre, hogy szabadságunknak határa van ott, ahol a másoké kezdődik.

11. állomás: Jézust keresztre szegezik

Mennyire más világ a Tied és a mienk! „Oldjátok fel, hogy járn tudjon” – szólsz a körülállókhöz, amikor Lázár kijött a sírból. „Szegezzétek oda, hogy moccanni se tudjon!” – ezek vagyunk mi! Te azért jöttél, hogy felszabadíts, mi azon mesterkedünk, hogy gúzsba kössük, akit csak lehet. Te a parancsaidat sem vasalod be rajtunk – mi a jó tanácsaink meg nem fogadásáért is keményen megsértődünk! Messze vagyunk mi, Uram, a te eleganciádtól.

Bizony nem tetszik, ha másoktól ugyanazt a kicsinyes bezugorítást tapasztaljuk, amivel mi szoktuk lépten-nyomon rájuk löcsölni saját elgondolásainkat.

12. állomás: Jézus meghal a kereszten

„Én vagyok a feltámadás és az élet! Aki belém vetett hittel él, nem hal meg örökre. Hiszed ezt?” Így keltegetted a reményt Mártában testvére halálával kapcsolatban, és méltán, hiszen pár perc múlva megállítottad fivére testének oszlását, előhívtad őt elevenen! De most, ebben az iszonyú sötétségben, dögmadarak szárnya s csőracsattogása közepette nem egykönnyű arra gondolni, hogy az a véresre vert, átszögeezett és keresztülszúrt roncs, aki azelőtt még te voltál – maga volna a feltámadás és az élet.

Nehéz ezt elhinni ebben a pillanatban...! De nem lehetetlen: És ha egyszer mi követni kezdünk valóban, keresztre feszülünk valóban – vállaljuk a visszavágást nem ismerő, tökéletesen áldozatos életet –, akkor majd látni fogjuk, hogy a gabonaszem nem hiába hal el a földben, hanem sok termést hoz. Látni fogjuk, hogy érdemes veled maradni, mert valóban ez az élet oldala! De hát ahhoz el kellene már kezdeni!

13. állomás: Jézust leveszik a keresztről

Amikor a betániai Mária közeledbe ért, szerényen bár, de szemrehányást tett neked; mert nem akadályoztad meg testvére halálát. Amikor a názáreti Mária az ölébe vett, nem tett szemrehányást senkinek, hogy nem akadályozta meg Fia halálát. Minek is tett volna, és kinek?

Az Atyának, aki úgy szerette a világot, hogy Egyszülöttjét adta érte? Pilátusnak, aki már eleve kezét mosta minden számonkérés előtt? A zsidóknak, akik annyira meg voltak győződve az igazukról, hogy ám véred hulljon fejükre és fiaikéra, mondták, ha ártatlanul öltek volna meg? A főpapoknak, akiket bérencük, Júdás nyomora sem érdekelt? Júdásnak, aki már nem élt? Az apostoloknak, akiket meg sem lehet találni? Jánosnak, akire rábízta őt? – Nincs kinek szemrehányást tennie!

El kell fogadnia! Élete nagy elfogadás! „Legyen nekem a te Igéd szerint!” Szemrehányásokkal vagdalkozni, ez nem az ő lelkülete, ez sajnos a miénk!

14. állomás: Jézust eltemetik

Temetnek, Uram, mint Lázárt temették! De feltámadsz, Uram, nem úgy, ahogy Lázár támadt fel! Lázár újra meghalt, te Húsvét után nem halsz meg soha többé! A te sírodról nem kell elvenni a követ! A te holttestedre nem kell rákiáltani. Az angyal elhengeríti a követ, és az egész világ látja, hogy csak a lepleket hagyod ott! Te győzöl, Uram! Érdemes követnünk a keresztre és a sírba! Magaddal viszel Atyáddhoz; az örök hazába.

Kovács Tádé